

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN INOM
INREDNINGSBRANSCHEN
2008**

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN INOM
INREDNINGSBRANSCHEN
2008**

© Utbildningsstyrelsen 2008

Edita Prima Oy

Helsingfors 2008

ISBN 978-952-13-3582-2 (häft.)

ISBN 978-952-13-3583-9 (pdf)

DNR **34/011/2007**
FÖRESKRIFT **Iakttas som förpliktande**
DATUM **18.12.2007**
Giltighetstid
fr.o.m. 1.1.2008 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten att utfärda
föreskriften bygger

L 631/1998 13 § 2 mom

Upphäver Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR YRKESEXAMEN INOM INREDNINGSBRANSCHEN

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för yrkesexamen inom inredningsbranschen. Examensgrunderna ska iakttas fr.o.m. 1.1.2008 tillsvidare.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

När utbildning som förbereder för en fristående examen anordnas, beslutar utbildningsanordnaren om innehållet i utbildningen och ordnandet av utbildningen i enlighet med examensgrunderna. Den som deltar i utbildningen skall som en del av utbildningen beredas möjlighet att avlägga en fristående examen.

Generaldirektören ställföreträdare **MARKKU RIMPELÄ**
Utvecklingsdirektör **Markku Rimpelä**

Undervisningsråd **HANNA KETONEN**
Hanna Ketonen

INNEHÅLL

Kapitel 1

Fristående examina	7
1 § Anordnande av fristående examina.....	7
2 § Avläggande av fristående examen	7
3 § Grunderna för fristående examen	7
4 § Personlig tillämpning i fristående examen.....	8
5 § Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen	8
6 § Betyg.....	8
7 § Utbildning som förbereder för fristående examen	9

Kapitel 2

Uppbyggnaden av yrkesexamen inom inredningsbranschen	10
1 § Examensdelarna	10

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet i yrkesexamen inom inredningsbranschen och grunderna för bedömningen	13
1 § Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen.....	13
a) Krav på yrkesskicklighet.....	13
b) Mål och kriterier för bedömningen	13
c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	15
2 § Inrednings- och möbeltextilier	15
a) Krav på yrkesskicklighet.....	15
b) Mål och kriterier för bedömningen	15
c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	17
3 § Inredningsbyggande	18
a) Krav på yrkesskicklighet.....	18
b) Mål och kriterier för bedömningen	18
c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	20

4 §	Behandling av inomhusytor	20
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	20
	b) Mål och kriterier för bedömningen	20
	c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	22
5 §	Möbler	23
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	23
	b) Mål och kriterier för bedömningen	23
	c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	24
6 §	Montering av fartygsinredning	25
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	25
	b) Mål och kriterier för bedömningen	25
	c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	27
7 §	Mässinredning	28
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	28
	b) Mål och kriterier för bedömningen	28
	c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	29
8 §	Styling	29
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	29
	b) Mål och kriterier för bedömningen	29
	c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	31
9 §	Försäljning inom inredningsbranschen	31
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	31
	b) Mål och kriterier för bedömningen	31
	c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	33
10 §	Tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen.....	33
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	33
	b) Mål och kriterier för bedömningen	33
	c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	34
11 §	Företagsamhet.....	35
	a) Krav på yrkesskicklighet.....	35
	b) Mål och kriterier för bedömningen	35
	c) Sätten av påvisa yrkesskicklighet.....	36

Kapitel 1

1 § Anordnande av fristående examina

Examenskommissionerna som tillsätts av Utbildningsstyrelsen består av representanter för arbetsgivare, arbetstagare, lärare och vid behov självständiga yrkesutövare och ansvarar för anordnandet och övervakningen av fristående examina samt utfärdar examensbetyg. Examenskommissionerna ingår ett avtal om anordnande av fristående examina med utbildningsanordnarna och vid behov med andra sammanslutningar och stiftelser. Fristående examina kan inte anordnas utan giltigt avtal med examenskommissionen.

2 § Avläggande av fristående examen

Fristående examen avläggs genom att examinanderna vid examenstillfällena i praktiska arbetsuppgifter påvisar det kunnande som förutsätts i examensgrunderna. Varje examensdel ska bedömas skilt för sig. Bedömningen görs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningssektorn. Inom branscher där det är vanligt med självständiga yrkesutövare tas även denna part i beaktande vid valet av bedömare. Bedömningen godkänns slutligen av examenskommissionen. Examensbetyg kan beviljas då examinanden har avlagt alla examensdelar som krävs med godkänt vitsord.

3 § Grunderna för fristående examen

I examensgrunderna fastställs vilka delar och eventuella kompetensområden som hör till examen, uppbyggnaden av examen, den yrkesskicklighet som krävs i de olika examensdelarna, grunderna för bedömningen (målen och kriterierna för bedömningen) samt sätten att påvisa yrkesskicklighet.

En examensdel utgör ett delområde inom yrket som går att avskilja från den naturliga arbetsprocessen till en självständig helhet som kan bedömas. Kraven på yrkesskicklighet som beskrivs i de olika examensdelarna koncentrerar sig på de centrala funktionerna och verksamhetsprocesserna inom yrket samt på yrkespraxis inom den aktuella branschen. De omfattar även färdigheter som allmänt behövs i arbetslivet, till exempel sociala färdigheter.

Målen och kriterierna för bedömningen är härledda ur kraven på yrkesskicklighet. Målen för bedömningen anger de kunskapsområden som man vid bedömningen fäster särskild vikt vid. Definitionen av dessa mål underlättar också bedömningen av den aktuella arbetsprocessen. Bedömningen ska täcka alla de mål för bedömning som beskrivs i examensgrunderna. Kriterierna för bedömningen bestämmer den kvalitativa och kvantitativa nivån på en godkänd prestation.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet innehåller preciserande anvisningar om avläggandet av examen. Yrkesskickligheten påvisas i allmänhet i autentiska arbetsuppgifter. Sätten att påvisa yrkesskicklighet kan innehålla direktiv för bl.a. hur en examensprestation vid behov kan kompletteras så att alla krav på yrkesskicklighet blir beaktade.

4 § Personlig tillämpning i fristående examen

Utbildningsstyrelsen har utfärdat en särskild föreskrift om personlig tillämpning.

5 § Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen

Vid bedömning av yrkesskickligheten är det viktigt att ingående och noggrant granska hur examinanderna visar att de kan det som examensgrunderna förutsätter i kraven på yrkesskicklighet för den aktuella examensdelen. Vid bedömningen tillämpas de bedömningskriterier som fastställts i examensgrunderna. Bedömarna ska mångsidigt använda sig av olika och i första hand kvalitativa bedömningsmetoder. Används endast en metod, blir resultatet inte nödvändigtvis tillförlitligt. Vid bedömningen beaktas bransch- och examensspecifika särdrag i enlighet med examensgrunderna. Om examinanderna har tillförlitliga utredningar om tidigare påvisat kunnande, granskar bedömarna hur de motsvarar kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna. Bedömarna föreslår för examenskommissionen att kunnandet erkänns som en del av examensprestationen. Examenskommissionen fattar det slutliga beslutet om erkännande av tidigare påvisat kunnande som tillförlitligt utretts.

Bedömning av yrkesskicklighet är en process där insamling av bedömningsmaterial och dokumentering av bedömning spelar en viktig roll. Representanter för arbetslivet och lärare gör på trepartsbasis en noggrann och mångsidig bedömning. Examinanderna ska klart och tydligt få veta hur bedömningsgrunderna tillämpas i deras eget fall. De ska också ges möjlighet att själva bedöma sina prestationer. Examensarrangören gör upp ett bedömningsprotokoll över examensprestationen för den aktuella examensdelen som undertecknas av bedömarna. Till en bra bedömningsprocess hör också att efter detta ge examinanderna respons på prestationerna. Det slutliga bedömningsbeslutet fattas av examenskommissionen.

Bedömare

De personer som bedömer examinandernas yrkesskicklighet ska ha god yrkeskunskap inom det aktuella området. Examenskommissionen och examensarrangören kommer överens om bedömarna i avtalet om anordnande av fristående examen.

Rättelse av bedömning

Examinanderna kan inom lagstadgad tid anhålla om rättelse av bedömning av den examenskommission som ansvarar för den aktuella examen.

En skriftlig begäran om rättelse riktas till examenskommissionen. Examenskommissionen kan, efter att ha hört bedömarna och om beslutet är uppenbart felaktigt, besluta om en ny bedömning. Det går inte att genom besvär anhålla om ändring av examenskommissionens beslut som gäller rättelse av bedömning.

6 § Betyg

Examenskommissionen beviljar examensbetyg och betyg för en eller flera avlagda examensdelar. Betyg över deltagande i förberedande utbildning ges av utbildningsanordnaren. Utbildningsstyrelsen har utfärdat direktiv om vilka uppgifter som ska framgå ur betyg för fristående examina, utbildning som förbereder för fristående examen och läroavtalsutbildning.

Betyg för en eller flera examensdelar ges på begäran. Examensbetyget, liksom betyget för en eller flera avlagda examensdelar, undertecknas av en representant för examenskommissionen och en representant för examensarrangören.

En anteckning om avlagd fristående examen i ett av Utbildningsstyrelsen godkänt yrkesbevis är ett intyg över avlagd examen som är jämförbart med ett examensbetyg. Examensarrangören skaffar och undertecknar yrkesbeviset. Yrkesbeviset är avgiftsbelagt för examinandem.

7 § Utbildning som förbereder för fristående examen

Det går formellt sett inte att ställa förhandsvillkor i fråga om utbildning för dem som deltar i fristående examina. Examina avläggs ändå huvudsakligen i samband med något slag av förberedande utbildning.

Förberedande utbildning ska anordnas i enlighet med examensgrunderna. Utbildningen och examenstillfällena ska planeras utgående från examensdelarna. Den som deltar i utbildning som förbereder för fristående examen ska ges möjlighet att delta i examenstillfällena och avlägga fristående examen som en del av utbildningen.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN INOM INREDNINGSBRANSCHEN

1 § Examensdelarna

I yrkesexamen inom inredningsbranschen ingår fem kompetensområden, av vilka examinanderna väljer ett och avlägger examen enligt följande:

Yrkesexamen inom inredningsbranschen				
Examinanden väljer ett av de fem kompetensområden som ingår i examen				
KOMPETENS-OMRÅDE Inrednings- och möbeltextilier	KOMPETENS-OMRÅDE Inredningsbyggande	KOMPETENS-OMRÅDE Behandling av inomhusytor	KOMPETENS-OMRÅDE Montering av fartygsinredning	KOMPETENS-OMRÅDE Möbler
Efter att examinanderna valt kompetensområde, avlägger de två obligatoriska examensdelar enligt följande:				
Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen	Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen	Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen	Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen	Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen
Inrednings- och möbeltextilier	Inredningsbyggande	Behandling av inomhusytor	Montering av fartygsinredning	Möbler
Dessutom avlägger examinanderna en av följande valfria examensdelar:				
Mässinredning				
Styling				
Försäljning inom inredningsbranschen				
Tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen				
Examinanderna kan ytterligare avlägga den valfria examensdelen: Företagsamhet				

KOMPETENSOMRÅDE

Inrednings- och möbeltextilier

Om examinanderna valt kompetensområdet **Inrednings- och möbeltextilier**, ska de för att få examensbetyg avlägga examensdelarna

- Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen
- Inrednings- och möbeltextilier

och en av delarna

- Mässinredning
- Styling
- Försäljning inom inredningsbranschen
- Tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen.

Utöver dessa kan examinanderna avlägga den valfria examensdelen

- Företagsamhet.

KOMPETENSOMRÅDE

Inredningsbyggande

Om examinanderna valt kompetensområdet **Inredningsbyggande**, ska de för att få examensbetyg avlägga examensdelarna

- Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen
- Inredningsbyggande

och en av delarna

- Mässinredning
- Styling
- Försäljning inom inredningsbranschen
- Tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen.

Utöver dessa kan examinanderna avlägga den valfria examensdelen

- Företagsamhet.

KOMPETENSOMRÅDE

Behandling av inomhusytor

Om examinanderna valt kompetensområdet **Behandling av inomhusytor**, ska de för att få examensbetyg avlägga examensdelarna

- Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen
- Behandling av inomhusytor

och en av delarna

- Mässinredning
- Styling
- Försäljning inom inredningsbranschen
- Tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen.

Utöver dessa kan examinanderna avlägga den valfria examensdelen

- Företagsamhet.

KOMPETENSOMRÅDE

Montering av fartygsinredning

Om examinanderna valt kompetensområdet **Montering av fartygsinredning**, ska de för att få examensbetyg avlägga examensdelarna

- Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen
- Montering av fartygsinredning

och en av delarna

- Mässinredning
- Styling
- Försäljning inom inredningsbranschen
- Tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen.

Utöver dessa kan examinanderna avlägga den valfria examensdelen

- Företagsamhet.

KOMPETENSOMRÅDE

Möbler

Om examinanderna valt kompetensområdet **Möbler**, ska de för att få examensbetyg avlägga examensdelarna

- Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen
- Möbler

och en av delarna

- Mässinredning
- Styling
- Försäljning inom inredningsbranschen
- Tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen.

Utöver dessa kan examinanderna avlägga den valfria examensdelen

- Företagsamhet.

Kapitel 3

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET I YRKESEXAMEN INOM INREDNINGSBRANSCHEN OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

1 § Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen

Med gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranscher avses de kunskaper och färdigheter som de som avlagt yrkesexamen inom inredningsbranschen har, oberoende av inom vilket kompetensområde de påvisar sitt specialkunnande. Innehållet i examensdelen består av faktorer som är allmänna i inomhusmiljö, såsom färger och belysning, känedom om byggnadsarv och ritningsbeteckningar inom byggbranschen, förhandlingsförmåga och kundinriktning samt arbetarskydd.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna känner till olika rumsfaktorer och hur de påverkar inredningshelheten.	Rumsfaktorer Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan beakta hur färger och ljus påverkar inredningshelheten• kan beakta hur mönster och former påverkar inredningshelheten• kan beakta materialens effekt på inredningshelheten.
Examinanderna känner till grundbegreppen inom belysning och vet hur belysningen inverkar på inredningshelheten.	Belysning Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• känner till grundbegreppen inom belysning, såsom egenskaperna hos olika ljuskällor och olika sorts lampor• kan beakta betydelsen av naturlig och artificiell belysning som en del av inredningshelheten• känner till elsäkerhetsföreskrifterna• är insatta i ekologiska och ekonomiska faktorer i fråga om olika ljuskällor.
Examinanderna kan tolka de byggnadsritningar som de behöver i arbetet. De kan skapa en enkel teknisk ritning.	Ritningar Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan använda skalor och dimensioner som används inom inredningsbranschen• känner till ritningsbeteckningarna i byggnadsritningar• kan skapa en enkel teknisk ritning för hand eller med dator• kan öppna, bearbeta och skriva ut en ritning i elektronisk form.

<p>Examinanderna kan utarbeta ett anbud eller en anbudsbegäran för ett arbetsobjekt.</p>	<p>Dokument Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till avtal och avtalsförfarande • kan göra upp ett anbud och en anbudsbegäran • kan arbeta i enlighet med arbetsbeskrivningar och direktiv • känner till och kan använda RT-kartoteket (rakennustieto; bygginformation), Finlands byggbestämmelsesamling och SIT-kartoteket (sisustustieto; inredningsinformation) i sitt arbete.
<p>Examinanderna kan använda sig av olika källor och metoder för att skaffa information.</p>	<p>Informationsanskaffning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till och kan mångsidigt använda olika metoder och informationskällor för att kunna följa med inredningsbranschen och dess utveckling • skaffar sig information för att utveckla den egna yrkesskickligheten • kan utnyttja litteratur och tidningar inom branschen.
<p>Examinanderna kan skapa nätverk och samarbeta med fackmän inom olika branscher samt utnyttja interaktionsfärdigheter i sitt arbete.</p>	<p>Kundservice och samarbetsförmåga Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbetar kundinriktat • känner till avtalsförfarandet så att de kan förhandla med kunden och i arbetsgrupper om arbetsrelaterade frågor • kan vid behov informera kunden om att inredningsobjektet kräver övriga yrkesmän • kan hjälpa kunden att hitta en lämplig inredningsstil med beaktande av rummets användningssyfte, hållbarhet, estetik och kundens budget • förmår uttrycka sig klart och motivera sina förslag i en förhandlingssituation • är medvetna om sitt arbete som en del av en större arbetshelhet • kan handla på det sätt tidtabellerna kräver • kan upprätthålla kontakten med stamkunderna • kan marknadsföra produkter till nya kunder • kan handla ekologiskt och ekonomiskt.

<p>Examinanderna känner till vilka behov specialgrupper har då de använder ett rum.</p>	<p>Rumsanvändning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan beakta specialgruppers, såsom barns, åldringars eller rörelsehindrades behov i sitt arbete • känner till vilken dimensionering på rum, möbler och utrustning som specialgrupper kräver • vet enligt vilka principer man väljer ytmaterial, färger och belysning för specialgrupper.
<p>Examinanderna är insatta i byggnads- och inredningstraditionen.</p> <p>De kan beakta frågor som berör byggnadsskydd i sitt arbete.</p>	<p>Byggnadstradition Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan beakta byggnadens och inredningens historiska betydelse för helheten då de planerar sitt arbete och betjänar kunder • känner till byggnadsskydd och är medvetna om dess inverkan då de utför arbeten inom inredningsbranschen • känner till traditionella byggmaterial och arbetssätt.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examensdelen avläggs i autentiska arbetsprocesser enligt en på förhand uppgjord och godkänd plan. Examensprestationen kan vid behov kompletteras med intervjuer, förfrågningar eller andra dokument.

Examensdelen avläggs helst i samband med andra examensdelar. Då examensdelen avläggs i samband med andra examensdelar, ska den som anordnar examenstillfället se till att bedömningen går att avskilja till en egen helhet.

2 § Inrednings- och möbeltextilier

I den här examensdelen ingår materialkännedom och presentation av produkter för kunder, montering av produkter hos kunder samt mätning, tillskärning och fästning av överdrag på möbler och inredning. Till kraven på yrkesskicklighet hör också kännedom om konstruktionerna i anslutning till fästning och montering.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanderna kan tolka formgivarens arbetsritningar och planera arbetsutförandet.</p>	<p>Planering av arbetet, arbetsbeskrivningar och arbetsplaner Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan arbeta i enlighet med arbetsbeskrivningar och planeringsdirektiv • kan tolka arbetsritningar och utgående från dem göra upp en plan för tillverkning av textilierna i rummet samt räkna materialåtgången

	<ul style="list-style-type: none"> • känner till mönster- och ritningsbeteckningar • känner till olika upphängningsmekanismer för gardiner samt olika persiennsystem och kan sakkunnigt presentera olika alternativ för kunden med beaktande av kundens önskemål • känner till kringutrustning inom branschen och kan förhandla med kunden om användningen av den.
Examinanderna vet vilka krav objektet, kunden och arbetet ställer på materialen för inrednings- och möbeltextilierna.	<p>Materialkännedom Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja lämpligt material för objektet utgående från de krav objektet och kunden ställer • känner till olika material för inredningstextilier, t.ex. tyger, läder och plaster samt egenskaperna hos fibrer • känner till olika tillbehör och vad de används till • beaktar hur olika material beter sig och iakttar brandsäkerhetsföreskrifterna (SK; skyddsklass) • kan beakta hur material beter sig vid tvätt och vård • kan beakta materialens inverkan då de väljer arbetsmetoder.
Examinanderna kan använda arbetsredskap, maskiner och apparater som används för tillverkning, montering och fästning av inrednings- och möbeltextilier och vet vad arbetssäkerhet innebär.	<p>Säker användning och service av arbetsredskap Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till och kan använda ändamålsenliga sy- och specialmaskiner samt andra apparater • kan underhålla och ställa in en symaskin så att den fungerar samt välja nål och pressarfot efter material • kan använda både tryckluftsdreven och elektrisk häftpistol för att fästa tyget eller klädseln på möblerna • känner till arbetarskyddsföreskrifterna inom branschen och handlar enligt dem • kan använda maskiner och apparater på ett säkert sätt.
Examinanderna behärskar planering, mätning, tillskärning och sömning av inredningstextilier.	<p>Tillverkning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan planera möbelöverdrag, gardiner och övriga inredningstextilier innan tillskärning

	<ul style="list-style-type: none"> • kan ekonomiskt och planerligt dimensionera inredningstextilier som inte kräver särskilt mönster • kan skära till produkter noggrant och så att materialåtgången minimeras • kan välja rätta verktyg för tillskärning • kan tillverka produkter på ett produktivt och ekonomiskt lönsamt sätt • kan på ett kvalitetsmässigt sätt tillverka gardiner, såsom raka gardiner, plissé-, panel- och rullgardiner • kan tillverka bäddtextilier, bordstextilier samt dekorations- och sittkuddar • kan ta isär och montera ihop inredningen eller möbelen som ska kläs • kan klä en stol, soffa eller andra sittmöbler med fast klädsel • kan tillverka löstagbar sitsklädsel • kan finslipa produkterna innan överlämning och montering • kan fästa gardinskenor och -stänger • kan montera färdiga gardiner • kan montera vägg- eller inredningsskivor som ska kläs • kan montera inredningstextilier på väggar och inredning • kan beakta kundens önskemål i arbetet.
--	--

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examensdelen avläggs enligt en på förhand uppgjord och godkänd plan genom att examinanderna utför det aktuella arbetet i autentisk arbetsmiljö i sådan utsträckning att deras kunnande tillförlitligt kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet. Prestationen i examensdelen Inrednings- och möbeltextilier kan omfatta inrednings- och möbeltextilier i lägenheter, inrednings- och möbeltextilier på fartyg eller inrednings- och möbeltextilier i till exempel offentliga lokaler, såsom restauranger, festlokaler och -salar eller kontor. Examensprestationen omfattar alla textilier och all stoppad inredningsklädsel som finns i det rum där yrkesprovet avläggs.

Examensdelen avläggs helst i samband med examensdelen Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen. Då examensdelen avläggs i samband med andra examensdelar, ska den som anordnar examenstillfället se till att bedömningen går att avskilja till en egen helhet.

3 § Inredningsbyggande

I den här examensdelen ingår små reparationer och ändringar på vägg-, tak- och golvkonstruktioner i olika rum och lokaler. Till inredningsbyggande hör att göra öppningar i mellanväggar och täcka dem samt att sänka tak. I arbetet ingår också att riva och tillverka lätta mellanväggar samt att dölja rör genom inkapsling. En inredningsbyggare monterar också dörrar, fönster och lister.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna kan planera sitt arbete till kunden med beaktande av allmänna bestämmelser och direktiv inom byggbranschen.	Arbetsplanering och lagstiftning Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan arbeta i enlighet med arbetsbeskrivningar och planeringsdirektiv• kan använda arbetsritningar och -beskrivningar då de planerar sitt arbete• kan göra upp en genomförbar arbetsplan• känner till Finlands byggbestämmelsesamling• känner till de allmänna kvalitetskraven (RYL) på inomhusbyggande och byggande av stomkonstruktioner• kan arbeta enligt bestämmelser och kvalitetskrav• känner till och följer arbetarskyddsföreskrifter och -direktiv i sitt arbete• är tillräckligt insatta i byggnadsfysik så att de vet betydelsen av fuktisolering vid inredningsbyggande• kan yrka på att en expert utför arbetena i de fuktiga utrymmena• förstår vad moduldimensionering innebär och använder det i sitt arbete.
Examinanderna känner till och kan bearbeta material för mellanväggar och mellantak, färdiga och halvfärdiga byggnadsdelar, tillbehör och överdragsmaterial som används eller har använts inom byggnadsbranschen.	Materialkännedom Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• känner till de skivmaterial som används i mellanväggar• känner till stommaterialen i bärande mellanväggar som byggts under olika perioder• känner till övriga byggmaterial som allmänt används eller har använts till lätta mellanväggar av trä• känner till och kan bearbeta bygg- och inredningsskivor som används vid inomhusbyggande• känner till listmaterial och -modeller samt olika sätt att montera lister

	<ul style="list-style-type: none"> • är insatta i skillnaderna mellan olika fönster och dörrar i fråga om användningssyfte • känner till föreskrifterna om värmeisolering • kan bearbeta material rätt och ekonomiskt.
Examinanderna kan använda maskiner och apparater inom byggnadsbranschen på ett säkert sätt.	<p>Säker användning och service av arbetsredskap Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan använda och underhålla de vanligaste maskinerna, apparaterna och verktygen inom byggnadsbranschen på ett korrekt och säkert sätt • är insatta i arbetarskyddsföreskrifterna som berör branschen och kan handla enligt dem.
Examinanderna kan iaktta arbets säkerhet i sitt arbete.	<p>Tillverkning: Iakttagande av arbetssäkerhet Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • iakttar arbetarskyddsföreskrifterna som berör byggnadsbranschen i sitt arbete • iakttar arbetarskyddsföreskrifter som berör enskilda apparater i sitt arbete.
Examinanderna kan göra öppningar i bärande mellanväggar och täcka dem.	<p>Tillverkning: Tillverkning av bärande mellanväggar Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan täcka en öppning genom att mura eller med en träkonstruktion • kan göra de förberedelser som arbetet kräver, d.v.s. mätningar och markeringar • kan göra öppningar i väggar enligt direktiv och med beaktande av säkerhets- och hållbarhetsfrågor.
Examinanderna kan sänka tak. De kan riva och bygga lätta mellanväggar och inkapslingar.	<p>Tillverkning: Sänkning av tak och tillverkning av lätt mellanvägg Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till konstruktionen i sänkta tak och lätta mellanväggar • kan lägga skivor, panel eller brädor på ett sänkt tak och på lätta mellanväggar enligt planen • kan ändamålsenligt bygga inkapslingar för olika rör och ledningar med beaktande av rummets inredning, användning och helheten.

<p>Examinanderna kan montera lister samt fönster och dörrar i olika rum.</p>	<p>Tillverkning: Montering av lister samt dörrar och fönster Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan montera lister i ett rum genom att använda lämpliga material och modeller och med beaktande av planerna och kundens önskemål • kan montera fönster och dörrar.
--	--

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examensdelen avläggs genom att examinanderna utför det aktuella arbetet i autentisk arbetsmiljö eller genom separata arbetsprestationer i sådan utsträckning att examinandernas kunnande tillförlitligt kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.

Om det arbete som valts till denna examensdel inte täcker kraven på yrkesskicklighet i examensdelen i sådan omfattning att kunnandet tillförlitligt kan konstateras, ska examensarrangören genom extra uppgifter eller andra bedömningssätt säkerställa att examinanderna har det kunnande som krävs. Under arbetet kan examinanderna även få kompletterande tilläggsfrågor. Ur examensprestationen ska också framgå examinandernas beredskap och förmåga att omvandla och tillämpa sina kunskaper och färdigheter i varierande förhållanden och verksamhetsmiljöer. Innan den slutliga bedömningen görs ska examinanderna ges möjlighet att motivera sin arbetsprestation.

Examensdelen avläggs helst i samband med examensdelen Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen. Då examensdelen avläggs i samband med andra examensdelar, ska den som anordnar examenstillfället se till att bedömningen går att avskilja till en egen helhet.

4 § Behandling av inomhusytor

Behandling av inomhusytor innebär i den här examensdelen ytbehandling, såsom målning, lasering eller ytdekorering av väggar, tak, golv, dörrar, fönster eller fasta möbler. Till kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel hör också att belägga tak- och väggytor med tapeter och andra beläggingsmaterial för väggar. Till behandling av inomhusytor räknas i den här examensdelen inte t.ex. gipsarbeten, förgyllning och dekorationsmålning, i vilka examinanderna kan påvisa sin yrkesskicklighet i examensdelen 10 § Tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanderna kan planera ytbehandlingen de utför med beaktande av de allmänna bestämmelserna inom ytbehandlings- och byggbranschen.</p>	<p>Planering av arbetet Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan beakta kundens behov i sitt arbete • kan arbeta i enlighet med arbetsbeskrivningar och planeringsdirektiv • kan göra upp en arbetsplan och tidtabell för ytbehandlingsarbetet i sin helhet • kan utarbeta lämpliga målningsbeskriv-

	<p>ningar för alla ytor</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan utarbeta användbara arbetsbeskrivningar för alla fönstermålningsarbeten • kan utföra förhandsplanering i anslutning till tapetsering • känner till de allmänna kvalitetskraven inom målningsbranschen (RYL) och kan utnyttja informationen i sitt arbete.
<p>Examinanderna känner till de material som används vid inomhusarbeten inom ytbehandlingsbranschen.</p> <p>De kan beakta de krav kunden, miljön och objektet ställer i fråga om användningen av material.</p>	<p>Materialkännedom Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till de vanligaste materialen som används för mellanväggar • kan beakta hur miljöförhållanden och användning inverkar på valen av ytbehandlingsmaterial • kan diskutera och presentera olika alternativa material för ytbehandling inomhus • kan skaffa tilläggsinformation om material inom branschen • kan välja rätta material för ytbehandling inomhus med beaktande av kundens önskemål och användningsmål • kan beräkna materialåtgången vid målnings- och tapetseringsarbeten • behärskar förvaring och avfallshantering av ytbehandlingsmaterial.
<p>Examinanderna vet namnet på de vanligaste arbetsredskapen och apparaterna som används inom ytbehandlingsbranschen.</p> <p>De kan använda dem vid målning och lasering av vägg-, tak- och möbelytor samt fönster- och dörrkonstruktioner.</p>	<p>Säker användning och service av arbetsredskap Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan använda de vanligaste handverktygen rätt • kan använda arbetsredskap och apparater med beaktande av arbetssäkerheten • kan använda skyddsutrustning i arbetet, t.ex. munskydd • kan efter användning underhålla redskapen, såsom penslar och rullar, på tillbörligt sätt.
<p>Examinanderna kan utföra ytbehandling inomhus på vägg-, tak-, golv- och möbelytor samt fönster- och dörrkonstruktioner på ett för varje yta lämpligt sätt och med beaktande av miljöförhållanden och arbetssäkerhet.</p>	<p>Tillverkning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • iakttar arbetarskyddsföreskrifterna som berör ytbehandlingsbranschen i sitt arbete • iakttar arbetarskyddsföreskrifter som berör enskilda apparater i sitt arbete • behärskar rengörings- och skyddsåtgärder som föregår målning • kan göra avgränsningar

	<ul style="list-style-type: none"> • kan måla möbler enligt kvalitetskraven (RYL, Målning) • kan utföra lasering (t.ex. vattenburen lasylack) • kan måla möbler • kan måla möbelytor med vattenspädbar möbelfärg • kan måla fönsterbågar • kan måla dörrtor enligt kvalitetskraven (RYL, Målning) • kan mönsterpassa mönstertapeter och sätta upp tapeter utgående från anvisningarna på förpackningen • kan belägga golv i torra utrymmen eller t.ex. området mellan köksskåp med plattor • kan ytbehandla trä- och betonggolv med täckande eller genomskinligt ytbehandlingsmedel • kan lägga ett parkett- eller laminatgolv som består av lameller
--	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Behandling av inomhusytor i den här examensdelen innebär ytbehandling, såsom målning, lasering eller ytdekorering av väggar, tak, golv, dörrar, fönster och fasta möbler. Till kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel hör också att belägga tak- och väggytor med tapeter och andra beläggningmaterial för väggar. Till behandling av inomhusytor i den här examensdelen räknas inte t.ex. gipsarbeten, förgyllning och dekorationsmålning, i vilka examinanderna kan påvisa sin yrkesskicklighet i egna separata examensdelar.

Examensdelen avläggs genom att examinanderna utför det aktuella arbetet i autentisk arbetsmiljö eller genom separata arbetsprestationer i sådan utsträckning att deras kunnande tillförlitligt kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet. Om det arbete som valts till denna examensdel inte täcker alla krav på yrkesskicklighet i examensdelen, ska examensarrangören genom extra uppgifter eller andra bedömningssätt säkerställa att examinanderna har det kunnande som krävs. Yrkesskickligheten kan dessutom bedömas genom andra metoder, såsom intervjuer och tidigare dokument, för att examinandernas kunnande ska gå att precisera. Ur examensprestationen ska också framgå examinandernas beredskap och förmåga att omvandla och tillämpa sina kunskaper och färdigheter i varierande situationer och verksamhetsmiljöer. Innan den slutliga bedömningen ska examinanderna ges möjlighet att motivera sin arbetsprestation.

Examensdelen avläggs helst i samband med examensdelen Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen. Då examensdelen avläggs i samband med andra examensdelar, ska den som anordnar examenstillfället se till att bedömningen går att avskilja till en egen helhet.

5 § Möbler

Till den här examensdelen hör att planera, dimensionera, skaffa och tillverka fasta och fristående möbler till lägenheter och offentliga lokaler, såsom restauranger, kontor, fest-salar samt speciella lokaler, t.ex. i fartyg eller husvagnar och -bilar. Sådana möbler är till exempel fast inredning i kök och badrum, fristående möbler i kontor, såsom olika för-varingsmöbler och bord, samt förvaringsmöbler, säten och hyllor i fartyg och husvagnar.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna kan planera fasta och fristående möbler till en vald lokal och för en kunds behov.	Planering av arbetet Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan presentera och motivera olika möbelalternativ för kunden• kan läsa och tolka inredningsplaner samt byggnads- och möbelritningar och, i en situation då något ska ändras, göra korrigeringar i dem som ansluter till det egna arbetet• kan då de planerar möbler beakta anvisningarna i byggnadsdirektiv och myndighetsföreskrifter om till exempel el- och brandsäkerhet, vattenisolering, glas och eldstäder• vet hurdan utrymme hushållsmaskiner kräver så att allt fungerar klanderfritt i ett färdigmonterat kök• kan innan monteringen planera fastsättningen av möbler samt provningar, täckskivor, serviceluckor och inkapslingar• kan planera och organisera olika arbetsskeden till en fungerande helhet• kan beställa och ta emot fast inredning• kan välja ändamålsenliga sätt att skaffa de planerade möblerna• kan planera enskilda fristående och fasta möbler som hör till och kompletterar inredningshelheten• känner till leveransvillkoren för möbler• känner till logistiken i samband med transport av möbler och kan arrangera den.
Examinanderna känner till möbeltyper och -koder samt möblers struktur. Examinanderna vet vilka krav objektet, kunden och arbetet ställer på möbelmaterialen.	Materialkännedom Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• behärskar de vanligaste benämningarna, typerna och förkortningarna på möbler enligt planering och tillverkning• känner till material, struktur och utrustning hos möbler• kan välja rätt bearbetnings- och fastsätt-

	ningsmetoder för materialen <ul style="list-style-type: none"> • kan vid val av material beakta behoven hos den som använder lokalen samt städ- och underhållskrav.
Examinanderna kan använda de arbetsredskap som behövs inom branschen.	Säker användning och service av arbetsredskap Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • kan på rätt och säkert sätt använda de vanligaste handmaskinerna, arbetsredskapen, maskinerna och apparaterna för tillverkning, hopsättning, montering och fastsättning av möbler • kan underhålla och förvara verktyg rätt • kan på rätt sätt använda de vanligaste teknikerna för tätning och fastsättning som behövs vid montering.
Examinanderna behärskar de olika arbetskedena och arbetsmetoderna vid hopsättning och montering av möbler samt vid tillverkning av en kompletterande enskild möbel.	Tillverkning Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • kan utföra kontrollmätningar på arbetsobjektet, t.ex. längden på skivor, raketten på väggar och behövlig utrymmesreservation • kan sätta ihop fristående möbler och placera dem på plats enligt planen • kan sätta ihop fast inredning och montera den på plats med beaktande av alla VVSE-konstruktioner, tätningar och skydd • kan montera och justera möbeldelar, spisar och maskiner i rak linje med beaktande av sneda, ojämna och dåligt bärande ytor • kan avlägsna spår som uppstått under monteringen, lägga på ytmaterial, finslipa fogar samt täcka med skivor och lister • kan planera enskilda fristående och fasta möbler som hör till och kompletterar inredningshelheten • kan arbeta tillräckligt raskt och ekonomiskt lönsamt.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

I den här examensdelen visar examinanderna att de kan planera, dimensionera, skaffa och tillverka fasta och fristående möbler till lägenheter och offentliga lokaler, såsom restauranger, kontor, festsalar samt speciella lokaler, t.ex. i fartyg eller husvagnar och -bilar.

Sådana möbler är till exempel fast inredning i kök och badrum, fristående möbler i kontor, såsom olika förvaringsmöbler och bord, samt förvaringsmöbler, säten och hyllor i fartyg och husvagnar. Examinanderna sätter ihop och monterar fast inredning i kök eller badrum och tillverkar andra behövliga möbler som hör till den valda lokalen, såsom en hylla, ett skåp eller en hurts.

Examensdelen avläggs genom att examinanderna utför det aktuella arbetet i autentisk arbetsmiljö eller genom separata arbetsprestationer i sådan utsträckning att deras kunskande tillförlitligt kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.

Examensdelen avläggs helst i samband med examensdelen Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen. Då examensdelen avläggs i samband med andra examensdelar, ska den som anordnar examenstillfället se till att bedömningen går att avskilja till en egen helhet.

6 § Montering av fartygsinredning

Med inredning av fartyg avses inredning av olika rum på fartyg, såsom hytter, restauranger och kök samt olika aktivitets- och sällskapsrum.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanderna känner i huvuddrag till planeringsprocessen vid fartygsinredning, hur arkitektens synpunkter omsätts i praktiskt arbete.</p>	<p>Planering av arbetet Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan läsa och tolka isolerings- och inredningsritningar samt ventilations- och vattenritningar som finns i det grundläggande planeringsmaterialet i den utsträckning de egna arbetsuppgifterna det kräver • vet vilka faktorer som inverkar på materialval och strukturer, t.ex. den planerade användningsmiljön • kan arbeta i en multinationell arbetsgemenskap tillsammans med andra yrkesgrupper, såsom rörmontörer, ventilationsmontörer, isolerare, kabelbanemontörer och elmontörer.
<p>Examinanderna känner till och kan använda arbetsredskapen inom branschen rätt och med beaktande av arbetssäkerheten.</p>	<p>Säker användning och service av arbetsredskap Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja ändamålsenliga arbetsmetoder och -redskap för alla arbetsskeden • kan använda maskiner, apparater, arbetsredskap och mätinstrument på tillbörligt sätt och hantera dem varsamt • kan vid tillverkning av delar använda gradsax, böjningsmaskin, geringssåg och svetsutrustning • iakttar arbetarskyddsföreskrifterna för byggnadsbranschen i sitt arbete • iakttar arbetarskyddsföreskrifter som berör enskilda apparater i sitt arbete.

<p>Examinanderna kan välja och använda material som används inom inredningsbranschen.</p>	<p>Materialkännedom och -användning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till och kan bearbeta inredningsmaterial för fartyg, såsom rostfritt stål, RHS-rör, aluminiumprofiler och -lister, aluminiumsandwichelement, förzinkad stålplåt, plastöverdragna och målade skivor, aluminium, ytbehandlade skivor, trä och träbaserade skivor • kan välja material och tillbehör enligt arbetsritningar, direktiv och enligt vad arbetsobjektet kräver samt använda dem ekonomiskt och ta hand om avfallet • kan använda rostfria stålqualiteter som används i inredningsarbeten • känner till grundreglerna för inbyggt brandskydd, såsom strukturen i A-, B- och C-skott • känner till skott som förhindrar bränder och ventilationsdrag samt känner till fyrametersregeln för skott • kan hantera avfall som uppstått i arbetet på tillbörligt sätt.
<p>Examinanderna kan inreda fartyg. De kan arbeta enligt arbetsritningar och direktiv.</p>	<p>Tillverkning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan arbeta enligt arbetsritningar och direktiv, yrkesmässigt och raskt • vet vilka krav som ställs på arbetsobjektet och arbetar enligt det • kan i sitt arbete beakta de olika inredningsobjektens speciella karaktär, t.ex. fastsättningen av olika delar i hyttavdelningarna, modulbyggda bardisker och takelement, hygienkrav i kök, t.ex. USPH-kraven (United States Public Health), jordning i tekniska rum såsom styrhytt eller ventilationsrum samt kraven på korrosionsskydd vid val av material och fastsättningsteknik • kan skåla golv rätt och mäta trösklar med ett avvägnings- eller laseravvägningsinstrument • kan välja hårda ställen för vidhäftning och svetsa enligt reglerna (WPS) • kan isolera luftkanaler och skott som förhindrar drag • kan installera kabelbanor enligt ritningar • kan fästa modulära sandwichelement och

	<p>göra väggar, tak och golv av dem</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan fästa möbler och inredning rätt enligt ritningar och direktiv • kan installera färdiga hytt- och WC-element på ett fartyg • känner till och identifierar känsliga inredningsmaterial och kan skydda dem rätt • kan utföra kälsvetsning enligt svetsregler och direktiv med elektrosvetsning (111), MAG-svetsning (135) och MAG-rörelektrosvetsning (136) samt pinnbultsvetsning (fästpinnar, fästbultar) • kan finslipa arbetet, t.ex. silikonfogar och reparationsmålningar samt rengöra med användning av kemikalier som lämpar sig för materialen • kan arbeta under press • har ett giltigt kort för heta arbeten och ett arbetssäkerhetskort.
--	--

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Med inredning av fartyg avses i den här examensdelen inredning av olika rum på fartyg, såsom hytter, restauranger och kök samt olika aktivitets- och sällskapsrum. Inredningen av fartyg sker delvis redan i varvsdockan men det egentliga arbetet görs först när fartyget ligger vid utrustningsbryggan. Det sista arbetet utförs ofta först när fartyget är på väg till beställaren. Arbetet vid inredningsskedet är mångsidigt och utmanande. I tillverkningskedet däremot störs arbetet av att det är bråttom och av att andra arbetstagare, anställda av varvet eller någon underleverantör, också arbetar med inredning och övriga arbetsuppgifter i samma lokaler.

Yrkesskickligheten påvisas i autentiska arbetsuppgifter. Bakgrunds- och tilläggskunskaper samt behärskandet av de föreskrifter som berör arbetet kan också bedömas skilt för sig. I denna examensdel krävs ett kort för heta arbeten och ett arbetssäkerhetskort.

Examensdelen avläggs helst i samband med examensdelen Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen. Då examensdelen avläggs i samband med andra examensdelar, ska den som anordnar examenstillfället se till att bedömningen går att avskilja till en egen helhet.

7 § Mässinredning

Med mässinredning avses montering och nedmontering av mässmontrar och utställningar med färdiga element eller olika material som lämpar sig för mässinredning.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden kan planera sitt arbete utgående från planerarens eller kundens arbetsbeskrivningar.	Planering av arbetet Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan beakta de allmänna anvisningarna för byggande av mässor och utställningar• kan tolka arbetsritningar och iaktta arbetsbeskrivningar• kan förhandla med planeraren och kunden om olika alternativ att genomföra arbetet• kan göra upp en tidtabell för arbetet• kan göra upp ett preliminärt kostnadsförslag• iakttar mäss- eller utställningsarrangörens anvisningar och föreskrifter• kan nedmontera en mässmonter på tillbörligt sätt• kan arbeta under press.
Examinanderna känner till olika mässkonstruktioner.	Kännedom om och användning av mässkonstruktioner Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• känner till egenskaperna hos färdiga mässkonstruktioner• kan bygga personliga mässkonstruktioner av färdiga profiler eller andra material som allmänt används vid mässinredning.
Examinanderna känner till olika material som används vid mässinredning.	Materialkännedom Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan söka information om materialleverantörer och skaffa behövliga material• kan beräkna materialåtgången• kan göra en anbudsbegäran för materialen• känner till egenskaperna hos de material som används• kan bearbeta, ytbehandla och fästa de material som används• kan hantera avfall som uppstått i arbetet på tillbörligt sätt.

<p>Examinanderna känner till olika färdiga element som används vid mässinredning och kan själv bygga enkla element till mässmontrar.</p>	<p>Kännedom om och användning av element som används vid mässinredning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till och kan använda färdig inredning och olika ställningar och reklamverktyg som används i mäss- och utställningsmontrar • kan bygga personlig inredning, ställningar och reklamverktyg enligt planerarens och kundens anvisningar.
<p>Examinanderna kan använda färdig inredning och färdiga element för mässinredning som finns att tillgå.</p>	<p>Kännedom och användning av mässinredning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till och kan använda färdig inredning och olika ställningar och reklamverktyg som används i mäss- och utställningsmontrar • kan bygga personlig inredning, ställningar och reklamverktyg enligt planerarens och kundens anvisningar.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

I den här examensdelen bygger, monterar och nedmonterar examinanderna en på förhand överenskommen mäss- eller utställningsmonter. Om det arbete som valts för yrkesprovet inte täcker kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna i sådan omfattning att kunnandet tillförlitligt kan konstateras, ska examensarrangören genom extra uppgifter eller andra bedömningsätt säkerställa att examinanderna har det kunnande som krävs. Examinanderna ska ha beredskap och förmåga att omvandla och tillämpa sina kunskaper och färdigheter i varierande situationer och verksamhetsmiljöer. Innan den slutliga bedömningen ska examinanderna ges möjlighet att motivera sin arbetsprestation.

8 § Styling

I den här examensdelen avser styling av en lägenhet de åtgärder genom vilka lägenhetens försäljningsvärde höjs eller försäljningen påskyndas genom att inredningen förbättras. Den som stylar en lägenhet ska förutom idérikedom, ha olika praktiska färdigheter i anslutning till inredning.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanderna kan styla en lägenhet.</p>	<p>Planering av arbetet Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan planera och har genomförbara idéer • har förmåga att se lägenhetens goda egenskaper, såsom en fungerande bottenlösning, belysning och intressanta detaljer, och kan framhäva dem

	<ul style="list-style-type: none"> • kan för uppdragsgivaren redogöra för de planerade åtgärderna på ett ändamålsenligt sätt • kan göra ett kostnadsförslag för planering och genomförande av arbetet • kan göra upp en tidtabell för arbetet • kan betjäna kunder och behärskar olika interaktionssituationer • behärskar fackterminologin inom branschen • kan utnyttja litteratur och tidningar inom branschen.
<p>Examinanderna känner till de vanligaste ytmaterialen och textilierna för inomhusbruk.</p> <p>De kan definiera och skaffa behövliga material.</p>	<p>Materialkännedom och -användning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja material och inredning till ett objekt med beaktande av användningssyfte, inredningsstil och kundens önskemål och krav • kan beräkna materialåtgången • känner till kostnadseffekten av olika material • kan hantera avfall som uppstått i arbetet på tillbörligt sätt.
<p>Examinanderna kan använda de arbetsredskap och maskiner som behövs vid styling.</p>	<p>Säker användning och service av arbetsredskap Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • vet betydelsen av ergonomi och arbets säkerhet och iakttar dem i sitt arbete • kan underhålla sina arbetsredskap • kan hyra och låna arbetsredskap och maskiner som behövs i arbetet.
<p>Examinanderna kan genomföra de planerade åtgärderna i enlighet med uppdragsgivarens önskemål.</p>	<p>Tillverkning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan styla, vid behov helt självständigt • kan ordna med extra arbetskraft om det behövs • kan kreativt använda kundens möbler, utrustning och föremål för att skapa en ny framtoning i lägenheten • kan placera element i lägenheten och vid behov skaffa nya, såsom möbler, textilier, lampor, grönväxter och föremål • kan vid behov städa hela lägenheten eller delar av den, t.ex. tvätta fönster • kan vid behov ordna lagringen av kundens överlopps saker på ett ändamålsenligt sätt • arbetar effektivt och ekonomiskt, håller tidtabeller och beaktar uppdragsgivarens behov • kan arbeta under press.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

I den här examensdelen kan uppdragsgivaren som låter styla lägenheten vara en fastighetsförmedlare eller privat person. Yrkesskickligheten påvisas vanligtvis genom att examinanderna stilar en lägenhet som ska säljas. Lägenheten kan vara möblerad eller omöblerad. Stylisten gör sina planer utgående från inredningslösningarna och genomför dem självständigt. Åtgärderna vid styling är enkla lösningar som gör lägenheten mer funktionell och estetisk, såsom att omorganisera möbler och föremål, måla eller tapetsera ytor, förnya textilier och belysning, städa och skaffa nya möbler.

Om det arbete som valts för yrkesprovet inte täcker kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna i sådan omfattning att kunnandet tillförlitligt kan konstateras, ska examensarrangören genom extra uppgifter eller andra bedömningssätt säkerställa att examinanderna har det kunnande som krävs. Ur examensprestationen ska också framgå examinandernas beredskap och förmåga att omvandla och tillämpa sina kunskaper och färdigheter i varierande situationer och verksamhetsmiljöer.

9 § Försäljning inom inredningsbranschen

Med försäljning inom inredningsbranschen avses försäljningsarbete i olika butiker och affärer med anknytning till inredning, t.ex. färghandlar samt inrednings- och tygbutiker, där examinanderna betjänar kunder genom att presentera och sälja inredningsmaterial och -tillbehör samt inredningsmöbler.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna behärskar personligt försäljningsarbete och dess olika skeden.	Kundbetjäning och interaktionssituationer Examinanderna <ul style="list-style-type: none">• kan betjäna kunder enligt principerna för god kundbetjäning• kan betjäna kunder artigt och svarar sakligt på kundens frågor• kan använda olika betalningsmedel och upplyser kunden om betalningsvillkor och -sätt• arbetar på ett miljövänligt och etiskt riktigt sätt• är flexibel och lyhörd i interaktionssituationer för att garantera att kunden är nöjd• kan göra betjäningssituationen till en positiv upplevelse för kunden genom att visa att de respekterar kundens förväntningar och behov• behärskar olika kundbetjäningssituationer med beaktande av kundernas individuella behov och förhållanden samt den egna organisationens möjligheter• kan i kundbetjäningssituationer kommunicera tydligt och på ett begripligt språk

	<ul style="list-style-type: none"> • kan då kunden avlägsnar sig se till att kundbetjäningssituationen avslutas.
Examinanderna känner till produkterna som är till salu och kan presentera dem för kunden.	<p>Kännedom om och presentation av produkter och produkthelheter Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan presentera affärens inredningsprodukter för kunden och berätta om hur de vanligen används • kan motivera inredningsprodukternas egenskaper samt fördelar och nackdelar för kunden • kan ge råd om hur en kund kan utnyttja en produkthelhet, med beaktande av kundens individuella egenskaper och livssituation • kan ge råd till kunden om frågor som berör användning av en produkt samt montering, underhåll m.m. • känner till inredningstrenderna som ligger i tiden.
Examinanderna kan sälja produkter och tillbehör som motsvarar kundens inredningsbehov.	<p>Försäljningsarbete Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan uppriktigt lyssna på en kund och tillsammans med kunden analysera inredningsbehovet • kan ärligt och uppriktigt motivera nyttan av den egna produkten för kunden • kan bemöta kundens motargument i försäljningssituationen med respekt • ber kunden om beställning vid rätt tidpunkt • tar kontakt med kunden enligt överenskommen praxis • iakttar de föreskrifter och bestämmelser som berör den egna branschen • sköter reklamationerna enligt den egna organisationens praxis.
	<p>Leveransprocessen Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan beräkna materialåtgången utgående från kundens behov, t.ex. tapeter, gardintyger eller överdragsmaterial till möbler. • kan preparera en produkt för kunden så att den är färdig att användas, t.ex. blanda färger eller klippa tyger • kan ordna behövlig transport för en produkt • kan förutse och planera åtgärder som ankommande varuleveranser föranleder

	<ul style="list-style-type: none"> • kan ta emot ankommande produkter och utföra åtgärder i anknytning till det • kan sköta skyltningen av de produkter de ansvarar för.
--	--

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten påvisas genom försäljningsarbete i inredningsbutiker, butiker som säljer inredningstillbehör, möbelaffärer, affärer som säljer fast inredning eller i andra affärer som betjänar sina kunder genom att sälja inredningsprodukter. Examinanderna demonstrerar en försäljningssituation där de betjänar en kund, presenterar produkter, förbereder och levererar den sålda produkten till kunden i sådan form som den bäst motsvarar kundens behov.

Examensdelen avläggs helst i samband med examensdelen Gemensam yrkesskicklighet inom inredningsbranschen. Då examensdelen avläggs i samband med andra examensdelar, ska den som anordnar examenstillfället se till att bedömningen går att avskilja till en egen helhet.

10 § Tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen

Med tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen avses sådant tekniskt kunnande som hänför sig till inredningshelheten och som examinanderna inte har påvisat i samband med andra examensdelar.

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna kan planera en inredningshelhet eller del av den med den teknik de valt.	<p>Planering av arbetet Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan läsa och tolka inredningsplaner samt byggnads- och möbelritningar och infoga uppgifter som berör det egna arbetet • kan beskriva vilket mervärde den specialteknik de valt tillför objektet • kan planera och organisera olika arbetssked- en till en fungerande helhet och göra upp en tidtabell och kostnadsberäkning för sitt arbete • kan välja ändamålsenliga sätt att skaffa de planerade materialen och tillbehören • känner så väl till stiltrenderna inom det egna specialområdet att de kan uppskatta och värna om kulturhistoriskt värdefulla objekt och arbeten inom branschen.
Examinanderna känner till materialen inom det egna specialområdet och kan välja och använda dem i inredning.	<p>Materialkännedom och -användning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja arbetsätt som är lämpliga med tanke på materialen och objektet samt arbets säkerheten

	<ul style="list-style-type: none"> • kan skaffa den tilläggsinformation om materialen som objektet kräver • kan beräkna materialåtgången • kan hantera materialen tryggt, ekonomiskt och miljövänligt • kan vid val av material beakta kundsäkerheten samt städ- och underhållskrav.
Examinanderna känner till och kan på ett säkert sätt använda de arbetsredskap, maskiner och apparater som specialtekniken kräver.	<p>Säker användning och service av arbetsredskap Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till och kan använda de arbetsredskap som behövs i branschen på ett säkert sätt • kan arbeta självständigt, snyggt och säkert • arbetar systematiskt och produktivt • kan underhålla och förvara verktygen rätt.
Examinanderna behärskar de olika arbetskedena och -metoderna i den specialteknik de valt så att arbetet är produktivt och ekonomiskt lönsamt.	<p>Tillverkning Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan använda personlig skyddsutrustning som behövs i olika arbetskedan • kan arbeta på ett säkert sätt • kan i sitt arbete beakta hur arbetet flyter för andra som arbetar samtidigt • kan tillverka en högklassig inredningshelhet eller del av den • kan utarbeta behövliga bruks- och skötsel-anvisningar till kunden.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examensdelen avläggs i allmänhet genom att examinanderna utför det aktuella arbetet i autentisk arbetsmiljö eller genom separata arbetsprestationer i sådan utsträckning att deras kunnande tillförlitligt kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet, både med avseende på praktiska och på nödvändiga teoretiska kunskaper. Om det arbete som valts för yrkesprovet inte täcker kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna i sådan omfattning att kunnandet tillförlitligt kan konstateras, ska examensarrangören genom extra uppgifter eller andra bedömningssätt säkerställa att examinanderna har det kunnande som krävs. Under arbetet kan examinanderna även få kompletterande tilläggsfrågor. Ur examensprestationen ska också framgå examinandernas beredskap och förmåga att omvandla och tillämpa sina kunskaper och färdigheter i varierande situationer och verksamhetsmiljöer. Innan den slutliga bedömningen ska examinanderna ges möjlighet att motivera sin arbetsprestation.

Examensarrangören ska sörja för att åtminstone en av bedömarna i denna examensdel har tillräcklig sakkunskap på det aktuella specialområdet. Om tekniskt specialkunnande i den här examensdelen avser någon annan specialteknik, ska man särskilt komma överens med examenskommissionen för inredningsbranschen om sätten att påvisa yrkesskicklighet.

Tekniskt specialkunnande inom inredningsbranschen:

dekora-tions- och effektmålning gipsarbeten dekora-tionsmurning mönster och färgning av tyg fresker och väggmålningar	ljus- och ljudteknik förgyllning intarsia konstslöjd smide tovning kakel- och mosaikarbeten	lädertekniker glasarbeten rums- och konsttextilier lampor, skärmar traditionella målarfärger och tapeter modellbygge annan specialteknik
---	---	---

11 § Företagsamhet

Examinanderna har rätt att foga delen Företagsamhet till sin examen. Kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen i denna valfria examensdel är följande:

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanderna kan bedöma sina personliga färdigheter och möjligheter att eventuellt verka som företagare i inredningsbranschen.	<p>Bedömning av de egna företagarfärdigheterna Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • vet hurdana personliga färdigheter som bidrar till att man lyckas som företagare och kan specificera och utvärdera sina egna förutsättningar att verka som företagare • kan vägleda av sakkunniga göra upp en plan för att utveckla sina företagarfärdigheter inom inredningsbranschen.
Examinanderna kan granska branschen och de möjligheter och risker som är förknippade med inledande och utvecklande av företagsverksamhet.	<p>Utredning av företagets verksamhetsförutsättningar Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • har satt sig in i branschen så att de kan granska dess framtidsutsikter och utveckling samt möjligheterna på marknaden med tanke på inledande av egen företagsverksamhet • kan bedöma det eventuella egna företagets lönsamhet, m.a.o. om det går att försörja sig på det • har klart för sig en företagares ansvar och förpliktelser.
Examinanderna känner till olika sätt att inleda företagsverksamhet och olika företagsformer och kan utveckla en preliminär affärsidé för sitt företag.	<p>Utformning av en affärsidé Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan jämföra olika sätt att inleda företagsverksamhet eftersom de känner till de

	<p>vanligaste lösningarna i Finland, t.ex. företagsformer, startprocedurer samt ansvar och risker och kan med experter diskutera alternativen för sin egna eventuella företagsverksamhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan tillsammans med experter utveckla en affärsidé för sitt företag och vet hurdana ekonomiska, produktionsmässiga och psykiska resurser det kräver att inleda företagsverksamhet • kan med experter diskutera den egna företagsidéns möjligheter att lyckas.
Examinanderna kan skapa kund- och nätverksrelationer.	<p>Kund- och nätverksrelationer Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan överväga olika alternativ och utgående från sina möjligheter bygga upp kund-, leverantörs- och övriga nätverksrelationer som är viktiga för företagets kontinuitet • kan göra utkast till avtal med ovan nämnda nätverkspartner genom att anlita experter.
Examinanderna kan handla enligt de viktigaste företagsekonomiska principerna.	<p>Ekonomisk verksamhet Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan välja verksamhetssätt som främjar ett företags lönsamhet och prissätta tjänster med beaktande även av marknadsrelaterade faktorer • kan tolka ett företags bokslut i fråga om kapital, tillgångar, solvens och resultat samt överväga möjligheterna att utveckla den ekonomiska verksamheten, vid behov i samarbete med sakkunniga • kan göra upp en grov resultatprognos för sitt företag och anlita experter i bl.a. bokförings- och beskattningsfrågor.
Examinanderna kan utnyttja sakkunnigtjänster.	<p>Sakkunnigtjänster Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan för grundande av ett företag och i verksamhetens olika skeden skaffa den information och de sakkunnigtjänster som behövs.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Vid avläggandet av denna examensdel, är det centrala att examinanderna kan utvärdera sina egna förutsättningar att verka som företagare inom inredningsbranschen. De kan granska möjligheterna för att företagsverksamheten ska lyckas, utforma en affärsidé för sitt eventuella företag och beräkna om den tilltänkta verksamheten skulle vara lönsam

och försörja företagaren. De kan utnyttja olika nätverk och sakkunnigtjänster då de planerar och inleder företagsverksamheten.

Yrkesprovet består av en preliminär affärsidé för det egna företaget kompletterad med utredningar, alster och rapporter om förutsättningar och risker som är förknippade med verksamheten samt med dokument som beskriver processens gång. I den här examensdelen ingår även examinandens egen personliga utvärdering och plan för utveckling av de egna möjligheterna och förutsättningarna att verka som företagare inom inredningsbranschen.

Yrkesprovet fördjupas genom ett samtal med sakkunniga, där man preciserar den blivande företagarens förmåga att besluta om att eventuellt inleda företagsverksamhet.

Bedömningen sker som ett samarbete mellan näringslivets parter, experter på företagssamhet och representanter för utbildningen.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/biblioteket
Pb 380
00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
kirjasto@oph.fi
www.utbildningsstyrelsen.fi